

Tromsø stift

Den katolske kirke
i Nord-Norge
Postboks 132
9252 Tromsø

Fylkesmannen i Troms
Justis- og kommunalavdelingen
Postboks 6105
9291 Tromsø

Tromsø stift/Den katolske kirke i Nord-Norge Statstilskudd for årene 2011 til og med 2014

Jeg viser til møte 20. april 2015.

For Tromsø stift er det ønskelig å kunne avsluttet saken omkring de offentlige tilskuddene. Saksforholdet er komplisert, både juridisk og faktisk, slik at det ikke synes mulig å komme frem til et eksakt svar som kan sies å være riktig. Vi tar derfor sikte på å fremme et forslag til løsning som så vidt mulig ivaretar de sentrale momenter i saken.

I. Registrering av medlemmer

Som kjent etablerte Den katolske kirke (Dkk) i 2006 et felles elektronisk medlemsregister for hele landet, benevnt OrgSys. Systemet er godkjent av Datatilsynet. I Tromsø stift er det prestene, i praksis er de eneste ansatte, som forestår registrering av medlemmer i OrgSys og likeledes utmeldinger. De har direkte tilgang, og det registreres hvem som legger inn opplysninger. Kunnskap om nye medlemmer erverves gjennom vanlig menighetsarbeid, messer, kirkelige handlinger, hjemmebesøk med mer.

De som registrerer i OrgSys i Midt- og Sør-Norge, der det også er andre ansatte enn prester som kan forestå det, kan legge inn katolikker bosatt i Tromsø stift – og omvendt.

I likhet med Den norske kirke føres i hver menighet bøker med de vesentlige opplysninger for menigheten/kirken: en menighetsprotokoll, jf. forskrift av 19. april 2005 til trossamfunnsloven, med oversikt over medlemmer og en kirkebok for kirkelige handlinger, herunder handlinger som har virkning for medlemskap. Kirkebøkene er de sentrale dokumentene for bl.a. medlemskap.

I tillegg benyttes ulike skjemaer til hjelp for registreringene, bl.a. for registrering av katolikker. I den utstrekning skjemaer blir benyttet, de er ikke obligatoriske, har prestene instruks om å oppbevare disse i arkivet.

II. Registrering fra 2010

Problemene med medlemsregistreringen fra 2010 og utover knytter an til "telefonkatalogmetoden". Metoden er beskrevet tidligere herfra og av Oslo katolske bispedømme (OKB). Det vises også til utfyllende opplysninger av 6. mai d.å. til fylkesmannen i Oslo og Akershus fra OKB. De som ble registrert, ble ikke forespurt, eller man vet i ettertid ikke om det ble gjort, hvis dette ikke fremgår av opplysninger i OrgSys. Metoden ble brukt av fire personer i Oslo katolske bispedømme, og de benyttet den også for å finne

katolikker i Nord-Norge. Det kan med stor sikkerhet sies at ikke noen av prestene i dette stiftet gått frem på denne måten. Det hadde i så fall hadde blitt fanget opp av drifterne av OrgSys; de har mottatt klager som følge av metoden over flere år og har sett hvem som har stått for fremgangsmåten.

III. Opprydning fra høsten 2014

Foranlediget av krav sist høst fra fylkesmannen i Oslo og Akershus ble alle som var registrert fra 2010 og senere kontaktet av OKB med sikte på å klargjøre om de var tilskuddsberettigede. Av de 6.600 som var registrert i Tromsø stift ved årsskiftet, opplyste 5.900 at de var katolikker og ønsket å stå registrert. Etter oppfølgende anmodning fra fylkesmannen i Oslo og Akershus ble videre oppgitt hvor mange som ikke hadde bekreftet før etter 1. jan. 2015, og tilsvarende opplysninger for dette stiftet ble 16. april d.å. sendt fylkesmannen i Troms.

Nedenfor er inntatt tabellen, jf. brev herfra 16. april, som viser registreringer som ble foretatt av noen få i OKB, fordelt over årene 2010 til og med 2014, og hvor registreringene har vært etterprøvet overfor de aktuelle fra 1. jan. 2015 og frem til ca. 10. mars 2015. Tallene for hvert år er registreringer som ble foretatt foregående år (søknader baserer seg på foregående års tall). Tallene er særlig høye for 2012, og det skyldes at det det året var spesielt mange registreringer, jf. brevet av 6. mai d.å. fra OKB.

Tabell 1

Tilskuddsår	Uavklart	Avkreftet	Bekreftet	Totalt
2010	0	0	0	0
2011	143	45	280	468
2012	371	121	432	924
2013	216	56	366	638
2014	263	92	402	757
(2015 liste A)	0	0	254	254
	993	314	1734	3041

OrgSys er et sanntidsregister og er ikke bygget for å fange opp situasjonen på et hvert historisk tidspunkt. Det knytter seg derfor flere feilkilder til tallene, og de må leses ut fra det. Samtidig er feilkildene, som kan slå begge veier, så vidt forstås ikke av et omfang at de i vesentlig grad endrer helhetsbildet tallene gir.

Tallene er i prinsippet vertikalt kumulative. Det vil si at registreringer for eksempel i 2011 kommer i tillegg til registreringer i 2012; de er andre og nye. Her er imidlertid usikkerheter som vanskelig kan tallfestes. Kumulering forutsetter at samme person har bodd i Nord-Norge i de aktuelle årene; vedkommende kan ha flyttet ut av landsdelen etter kort tid, og stiftet behøver ikke å ha mottatt tilskudd for vedkommende for mer enn ett år, mens kumulasjon fører til at en som ble registrert i 2010, forutsettes å ha gitt grunnlag for tilskudd i etterfølgende år. Økning i antall katolikker har i stor grad vært følge av arbeidsinnvandring, noe også flyktninger, og dette er grupper med større mobilitet enn ellers vanlig, og denne forsterkes av livsvilkårene i landsdelen.

Tabell 1 viser hvor mange det ble krevet tilskudd for. Ved kjøring i Brønnøysund vil flere ha blitt avvist. Det vil være nettotallet - de som ble godkjent som grunnlag for tilskudd - som har interesse. Nedenfor er inntatt en tabell som viser avvísninger med

fordeling på ulike grupper. For å vise utviklingstendenser er årene 2009 og 2010 tatt med.

Tabell 2

	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Tilskudd NOK	449	422	404	412		
Krav	6793	5682	4879	3668	2781	2401
Godkjent	6500	5444	4654	3488	2618	2229
Avviste	293	238	225	180	158	172
Differanse %	4,3	4,2	4,6	4,9	5,7	7,1
Døde	6	4	2	1	1	0
Ikke bosatt	144	119	110	74	53	33
Dobbelt reg.	121	93	90	83	86	112
Hemmelige	22	22	23	22	23	27

En mulighet er å redusere tallet det ett år ble krevet for med den prosentvise differansen, for eksempel 2011 med 468 reduseres med 4,9 %, som gir 444. Dette vil ligge for høyt fordi de uønskede registreringene i større grad enn andre registreringer vil falle i gruppene uavklarte og avkrettede. Å gå til andre ytterlighet - at hele tallet for ikke godkjente trekkes fra (468 - 180), blir også feil, og det må bli en mellomløsning.

IV. Generelle synspunkter på løsning

Det som så vidt skjønnes kan være omstridt mellom det offentlige og Dkk, er hvorvidt personer med medlemskap fra før årsskiftet, men med registrering etter stikkdato 1. januar, kan telle med i tilskuddsgrunlaget for dette året. Det sentrale sett fra Dkks side med sikte på at de skal være tellende, er at de forut for stikkdato har vært katolikker i samsvar med Dkks regler for det, og at det samsvarer med trossamfunnslovens § 9, første ledd. Det er trossamfunnets egne regler for innmelding som er retningsgivende. Jeg viser her til OKBs brev av 6. ds., pkt. 2.1 og 2.2 som jeg er enig i.

Om notoritet. Den katolske kirkes regler for innmelding er langt på vei de samme som Den norske kirke (Dnk). Dkk som internasjonalt trossamfunn har felles regler for føring av kirkebøker, og til vanlig vil det derfor foreligge fullgodt bevis for medlemskap, likeverdig med det man finner i Norge. Som vedlegg følger kanonisk rett, kan. 535. Som det fremgår, skal hver menighet ha register over døpte, gifte og døde (katolikker). Ved utstedelse av attester skal de stemples med menighetens segl, kirkeboken skal oppbevares i arkivet og eldre bøker sikres for ettertiden. Generelt har forholdet mellom kirke og det offentlige med hensyn til registrering vært tett i Norden; Dnk hadde ansvaret for fødselsregisteret til ut i 80-årene. Det vil være en underkjennelse av andre samfunn om man ikke aksepterer medlemskap etablert i utlandet. Poenget er notoriteten som til vanlig er fullt på høyde med det vi forventer i Norge. Ut fra dette vil det samsvare med trossamfunnsloven at alle som er katolikker, gir grunnlag for tilskudd - også når de registreres etter stikkdato men før innsendelse av lister.

Å kreve noen form for "innmelding" i Norge når de kommer hit, samsvarer ikke med trossamfunnsloven. Videre vil det stride mot det en katolikk er oppdratt til og derfor naturlig handler. Noe av det særegne er det verdensvide, at man hører til i kirken hvor man enn er, i den menigheten man befinner seg, jf. fremstillingen i OKBs brev. Man har de rettigheter og fordeler som det medfører. Det motsvarende til rettighetene vil være plikten til å melde seg ut om man ikke lenger vil være medlem; man flytter ikke fra å være katolikk. Uavhengig av engasjement er det å være katolikk også en vesentlig del av ens identitet.

Disse vurderingene gir imidlertid ikke svar for tilskudd gitt fra 2011 til 2014. Det iøynefallende ved saken er fremgangsmåten ved registreringene. Den har medført at man registrerte personer som ikke var katolikker. Videre at personer som ikke har ytret ønske om å stå i noe offentlig register med personnummer, likevel ble registrert; det aksepteres at medlemmer ut fra ulike hensyn ikke vil registreres med personnummer. Metoden førte også til dobbeltregistreringer, og hvis begge trossamfunn meldte krav på personen ved kjøring to i Brønnøysund, fikk ingen av dem tilskudd; uansett ble det andre trossamfunnet påført merarbeid og irritasjon. Tromsø stift har for sin del påsett at det ikke har blitt meldt krav ved andre kjøring på andre personer enn dem man var sikker på.

Konsekvensene er etisk sett så fremtredende at stiftet er innstilt på å refundere tilskudd for slike registreringer for 2011 og senere.

V. Beregning av refunderbare tilskudd

I møtet 20. april d.å. uttrykte De ønske om forslag til løsning som tok for seg hvert år separat. Det følger nedenfor. Synspunkter på tallene for 2011 vil stort sett gå igjen i de påfølgende årene.

2011

Det året ble fremmet krav for 468, jf. tabell 1, basert på uønsket grunnlag (som nevnt kan noen av disse ha bekreftet sin tilhørighet). Kommentarer til de enkelte gruppene i tabell 1:

Uavklarte, 143. Denne gruppen må sees opp mot gruppen på 74 som ble avvist som ikke bosatt, tabell 2. Det er rimelig å anta at en god del av disse var blant de 143, og korrekt tall foreslås satt til 100 (fratrukket 43).

Avkreftede, 45. Dobbeltførte med andre trossamfunn, som ble avvist ved kjøring, var i samme år 83 personer, tabell 2. Ser man på foregående år, var avviste på vei nedover (opprydning etter overgangen i 2006). Det er grunn til å anta at en vesentlig del av de avkreftede befinner seg i denne gruppen. Tallet settes til 20 (fradrag 25).

Bekreftede, 280. Reduseres med 5%, ned til 266 (fradrag 14).

Samlet fradrag blir $468 - 82 = 386$. Prosentvis gir det en reduksjon på 18 % mot gjennomsnitt 4,9 %, jf. tabell 2.

Tilbakebetaling for 2011 blir $412 \times 386 = \text{NOK } 159.032$

2012

Totaltallet for tvilsomme var i 2012 ($924 + 468$) 1.392. Kommentarer til de enkelte gruppene:

Uavklarte, ($143 + 371$) 514. Som følge av utflytting fra landsdelen, vil kumulasjon fullt ut gi for høyt tall. Videre må tallet sees opp mot dem som ble avvist som ikke bosatt (110, tabell 2); økningen fra foregående år tyder på relativ vekst for denne gruppen. Korrigert tall settes til 400.

Avkreftede, ($45 + 121$) 166. Samme som ovenfor om kumulasjon ved utflytting gjør seg gjeldende. Videre må tallet sees opp mot dobbeltregistrerte som fra en nedadgående trend begynner å stige. Tallet settes til 75.

Bekreftede, (280 + 432) 712. Samme som ovenfor om kumulasjon ved utflytting. Noen må også påregnes å ha blitt registrert på ordinær måte om de ikke hadde blitt registrert tidligere. Reduseres med 10 % til 641.

Samlet fradrag blir (468 + 924) - (114 + 91 + 71) = 1.116. Prosentvis gir det en reduksjon på 20 % mot gjennomsnitt 4,6 %, jf. tabellen ovenfor. Forskjellen avspeiler bl.a. at kumulasjon må begrenses.

Tilbakebetaling for 2012 blir $404 \times 1.116 = \text{NOK } 450\ 864$.

2013

Totaltallet for tvilsomme var i 2013 (638 + 924 + 468) 2.030. Kommentarer til de enkelte gruppene, tabell 1:

Uavklarte, (143 + 371 + 216) 730. Som følge av utflytting fra landsdelen og landet, kan kumulasjon fullt ut gi for høyt tall. Videre må tallet sees opp mot dem som ble avvist som ikke bosatt (119, tabell 2). Ellers som 2012. Korrigert tall settes til 580.

Avkreftede, (45 + 121 + 56) 222. Samme synspunkter som for 2012. Tallet settes til 110.

Bekreftede, (280 + 432 + 366) 1.078. Samme som ovenfor om kumulasjon ved utflytting. Reduseres med 12 % til 949.

Samlet fradrag blir (468 + 924 + 638) - (150 + 112 + 129) = 1.639. Prosentvis gir det en reduksjon på 19 % mot gjennomsnitt 4,2 %, jf. tabellen ovenfor. Forskjellen avspeiler bl.a. at kumulasjon ikke kan legges til grunn helt ut.

Tilbakebetaling for 2013 blir $422 \times 1.639 = \text{NOK } 691\ 658$.

2014

Totaltallet for tvilsomme var i 2014 (757 + 638 + 924 + 468) 2.787. Kommentarer til de enkelte gruppene, tabell 1:

Uavklarte, (143 + 371 + 216 + 263) 993. Tallet må sees opp mot økningen i tallet for avvisninger som ikke bosatt (144). Ellers som 2013. Korrigert tall settes til 720.

Avkreftede, (45 + 121 + 56 + 92) 314. Samme synspunkter som for 2012. Tallet settes til 190.

Bekreftede, (280 + 432 + 366 + 402) 1.480. Samme som ovenfor om kumulasjon ved utflytting. Reduseres med 14 % til 1.273.

Samlet fradrag blir (468 + 924 + 638 + 757) - (273 + 124 + 207) = 2.183. Prosentvis gir det en reduksjon på 22 % mot gjennomsnitt 4,3 %, jf. tabellen ovenfor. Forskjellen avspeiler bl.a. begrensninger på kumulasjon.

Tilbakebetaling for 2014 blir $449 \times 2.183 = \text{NOK } 980\ 167$.

Til sammen for årene 2011 til og med 2014 er stiftet åpent for å refundere **NOK 2 281 721**.

Avslutning

Det er som nevnt vanskelig å vite hvor godt ovenstående overslag treffer. Jeg heller til at kumulasjon har ført til for høye tall, og at fradragene her kunne vært større, men har ikke ønsket å utfordre det.

OKB har et noe annet syn på saken. Skulle OKBs syn slå gjennom, ber vi om at tilbakeføring kan bli gjenstand for etterfølgende justering.

I rapporten fra OKB 6. mai er gitt tall for de som hvert år har blitt registrert i OrgSys etter 1. januar frem til innsendelse av lister, og som har blitt tatt med i listene/tilskuddsgrunnlaget. Tallene gjelder de nevnte uønskede registreringene og ligger i tabell 1. Vi har ikke tilsvarende tall for Tromsø stift, men slik beregningene for refusjon er foretatt ovenfor, kan jeg ikke se at tilsvarende tall vil gi andre resultater enn de vi har kommet frem til. Jeg ber om å høre fra Dem om De har et annet syn på dette.

For ordens skyld nevnes at dato for registreringer i OrgSys ved ordinære registreringer av medlemskap i menighetene ikke har relevans for tilskudd. Kommer slike registreringer til OrgSys etter innsendelse, blir det ikke tilskudd. For registreringer fra januar til innsendelse er det datoen for medlemskap/tilhørighet som er avgjørende. Registrering i det digitale registeret er en intern sak; registreringen av medlemskapet i menigheten er den avgjørende datoen – den må være før 1. januar, og det har vært praksis. Det vises for så vidt til tilsvarende for Dnk, jf. rundskriv F-22-01, datert 16. mars 2001 om "Registrering av medlemskap i Den norske kirke - ny meldingsrutine".

Tromsø, 14. mai 2015

Med vennlig hilsen

Msgr. Berislav Grgić
Biskop-prelat av Tromsø

Tromsø stift/Den katolske kirke i Nord-Norge

Utdrag fra
Codex Iuris Canonici (CIC)
- Den katolske kirkes lovbok

Kan. 535 - § 1. Hver menighet skal ha menighetsbøker, det vil si dåpsbok, ekteskapsbok, bok for dødsfall og andre bøker som måtte være foreskrevet av bispedømmets Biskop eller av Bispekonferansen. Det tilkommer sognepresten å tilse at disse bøker føres nøyaktig og oppbevares omhyggelig.

§ 2. I dåpsboken skal også føres ferming og alt hva gjelder den troendes kanoniske status med hensyn til ekteskap, under fastholdelse av forskriften i kan. 1133, med hensyn til adopsjon, likeledes med hensyn til mottagelse av de hellige ordinasjoner, evige løfter i et ordensinstitut, og skifte av ritus. Disse noteringer skal alltid medtas ved utstedelse av en dåpsattest.

§ 3. Hver menighet skal ha et eget segl. Attester som utstedes om troendes kanoniske stand såvel som dokumenter som kan være av rettslig betydning skal undertegnes av sognepresten selv eller hans delegat og bekreftes med menighetens segl.

§ 4. Hver menighet skal ha en dokumentssamling, det vil si et arkiv, hvori menighetens bøker oppbevares sammen med brev fra Biskopen og andre dokumenter som det er nødvendig eller hensiktsmessig å oppbevare. Bispedømmets Biskop eller hans delegat skal inspektere dette ved menighetsvisitasjon eller et annet egnet tidspunkt. Sognepresten skal se til at disse ikke faller i uvedkommedes hender.

§ 5. Eldre menighetsbøker skal også oppbevares omhyggelig, ifølge de partikulærrettslige bestemmelser.

Tromsø, 14. mai 2015

Msgr. Berislav Grgić
Biskop-prelat av Tromsø